EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 27.5.2025.
COM(2025) 250 final

2025/0138 (BUD)

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES LĒMUMS

par Eiropas Savienības Solidaritātes fonda izmantošanu, lai sniegtu palīdzību Austrijai, Polijai, Čehijai, Slovākijai un Moldovai saistībā ar plūdiem 2024. gada septembrī un Bosnijai un Hercegovinai saistībā ar plūdiem 2024. gada oktobrī

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

Šis lēmums attiecas uz Padomes Regulā (EK) Nr. 2012/2002[1] (turpmāk "ESSF regula") paredzētā Eiropas Savienības Solidaritātes fonda (turpmāk "ESSF") izmantošanu 280 740 903 EUR apmērā, lai sniegtu palīdzību Austrijai, Polijai, Čehijai, Slovākijai, Moldovai un Bosnijai un Hercegovinai sakarā ar dabas katastrofām (plūdiem) 2024. gadā.

Šo fonda izmantojumu papildina DEC Nr. 10/2025, kurā ir ierosināts pārvietot 270 077 316 EUR no Eiropas Solidaritātes rezerves (turpmāk "ESR") rezerves pozīcijas uz ESSF darbības budžeta pozīciju gan saistību, gan maksājumu apropriācijās.

2. INFORMĀCIJA UN NOSACĪJUMI

2.1. Austrija – dabas katastrofa kaimiņos esošā valstī: plūdi 2024. gada septembrī

(1) Austrija 2024. gada 29. novembrī iesniedza pieteikumu finansiālā pabalsta saņemšanai no ESSF, lai finansētu ārkārtas un atjaunošanas darbus pēc 2024. gada septembrī notikušajiem plūdiem.

(2) Pēc pirmajiem katastrofas izraisītajiem postījumiem, kas tika reģistrēti 2024. gada 13. septembrī, Austrija 12 nedēļu termiņa laikā iesniedza pieteikumu ESSF pabalstam. Pieteikumā ir ietverta visa informācija, kas nepieciešama saskaņā ar ESSF regulas 4. pantu. Austrija 2024. gada 6. decembrī iesniedza atjauninātu pieteikumu, lai papildinātu sākotnējā pieteikuma paketē iekļauto informāciju.

(3) Šī ir dabas katastrofa, un tāpēc tā ietilpst ESSF piemērošanas jomā.

(4) Austrijas iestādes iesniedza pieteikumu saskaņā ar "kaimiņos esošas valsts dabas katastrofas" kritēriju, kā paredzēts ESSF regulas 2. panta 4. punktā, kurā noteikts, ka ESSF palīdzību saistībā ar dabas katastrofu uz pabalstu tiesīgajā valstī var izmantot arī saistībā ar jebkuru lielu dabas katastrofu kaimiņos esošā uz pabalstu tiesīgā valstī. Austrija lēš, ka katastrofas radītie kopējie tiešie zaudējumi ir 1711,6 miljoni EUR. Šī summa veido 0,38 % no Austrijas nacionālā kopienākuma (NKI) 2022. gadā. Tā kā tā pati dabas katastrofa Čehijā ir kvalificējama kā "liela dabas katastrofa", Austrijas pieteikums ir tiesīgs uz ESSF pabalstu, tam nenosakot konkrētu robežvērtību.

(5) ESSF finansiālā pabalsta summas aprēķins balstās uz kopējiem tiešajiem zaudējumiem. Finansiālo pabalstu var izmantot tikai ESSF regulas 3. pantā uzskaitītajiem būtiskajiem ārkārtas un atjaunošanas pasākumiem.

(6) Austrija lūdza izmaksāt avansu saskaņā ar ESSF regulas 4.a pantu. Pamatojoties uz sākotnējo izvērtējumu, Komisija secināja, ka ESSF avansa maksājuma nosacījumi ir izpildīti. Tāpēc ar Komisijas 2025. gada 17. februāra Īstenošanas lēmumu C(2025) 1124 tika piešķirts avanss 10 663 587 EUR apmērā. Avanss Austrijai tika izmaksāts 2025. gada 3. aprīlī.

(7) No 2024. gada 12. līdz 16. septembrim Austrijā bija ārkārtīgi liels nokrišņu daudzums, kas izraisīja spēcīgus plūdus. Īpaši skartas bija Lejasaustrija, Augšaustrija un Vīne. Dažās Lejasaustrijas daļās piecās dienās nokrišņu daudzums bija 300–

[1] Padomes Regula (EK) Nr. 2012/2002 (2002. gada 11. novembris), ar ko izveido Eiropas Savienības Solidaritātes fondu (OV L 311, 14.11.2002., 3. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2002/2012/oj).

420 mm. Visa Lejasaustrija tika pasludināta par katastrofas teritoriju. Gar Donavas upi bija jāievieš aizsardzības pasākumi. Lejasaustrijā bija jāevakuē gandrīz 2000 māju, tūkstošiem mājsaimniecību vairākas dienas bija bez elektrības, dzeramā ūdens un kanalizācijas. Lejasaustrijā plūdos bojā gāja pieci cilvēki un 24 cilvēki tika ievainoti.

(8) Austrijas iestādes nelūdza palīdzību no Eiropas Savienības civilās aizsardzības mehānisma.

(9) Austrijas lēstās attiecināmās pasākumu izmaksas saskaņā ar ESSF regulas 3. panta 2. punktu ir 394,1 miljons EUR, un tā šīs izmaksas norādīja dalījumā pa pasākumu veidiem. Lielākā daļa izmaksu par ārkārtas pasākumiem, konkrēti, 277,4 miljoni EUR, attiecas uz enerģētikas, ūdensapgādes, notekūdeņu, telekomunikāciju, transporta, veselības aprūpes un izglītības infrastruktūras un iekārtu atjaunošanu darba kārtībā. Otrā lielākā izmaksu daļa jeb 75,9 miljoni EUR attiecas uz preventīvās infrastruktūras nostiprināšanu un kultūras mantojuma aizsardzības pasākumiem. Trešā lielākā izmaksu daļa ir saistīta ar pagaidu izmitināšanas un glābšanas pakalpojumu izmaksām 22 miljonu EUR apmērā. Izmaksas par katastrofas skarto zonu sakopšanu ir 18,8 miljoni EUR.

(10) Direktīva 2007/60/EK[2] Austrijā ir pilnībā transponēta ar Ūdens resursu likuma (*WRG*) 2011. gada grozījumu.

(11) Pieteikuma iesniegšanas laikā Austrijai netika piemērota pārkāpuma procedūra saistībā ar Savienības tiesību aktiem par katastrofas veidu.

(12) Austrijas iestādes norādīja, ka publiskā infrastruktūra Austrijā parasti nav apdrošināta. Tāpēc apdrošinātās izmaksas ir izslēgtas no attiecināmajām izmaksām.

2.2. Polija – reģionāla mēroga dabas katastrofa: plūdi 2024. gada septembrī

(1) Polija 2024. gada 29. novembrī iesniedza pieteikumu finansiālā pabalsta saņemšanai no ESSF, lai finansētu ārkārtas un atjaunošanas darbus pēc 2024. gada septembrī notikušajiem plūdiem.

(2) Pēc pirmajiem katastrofas izraisītajiem postījumiem, kas tika reģistrēti 2024. gada 11. septembrī, Polija 12 nedēļu termiņa laikā iesniedza pieteikumu ESSF pabalstam. Pieteikumā ir ietverta visa informācija, kas nepieciešama saskaņā ar ESSF regulas 4. pantu.

(3) Šī ir dabas katastrofa, un tāpēc tā ietilpst ESSF piemērošanas jomā.

(4) Polijas iestādes iesniedza pieteikumu saskaņā ar ESSF regulas 2. panta 3. punktā noteikto kritēriju "reģionāla dabas katastrofa", tas ir, dabas katastrofa, kas uz pabalstu tiesīgas valsts *NUTS* 2. līmeņa reģionā rada tiešus zaudējumus, kuri pārsniedz 1,5 % no minētā reģiona iekšzemes kopprodukta (IKP). Polijas iestādes lēš, ka katastrofas radītie kopējie tiešie zaudējumi ir 3,04 miljardi EUR. Saskaņā ar ESSF regulu, ja dabas katastrofa skar vairākus reģionus *NUTS* 2. līmenī, robežvērtību piemēro minēto reģionu vidējam svērtajam IKP, ko aprēķina, ņemot vērā katra reģiona zaudējumu daļu no kopējiem zaudējumiem. Tiešie zaudējumi, kas izteikti procentos no kopējā svērtā reģionālā IKP Lejassilēzijas, Opoles, Silēzijas un

[2] Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2007/60/EK (2007. gada 23. oktobris) par plūdu riska novērtējumu un pārvaldību ("Plūdu direktīva").

Lubušas vojevodistē, ir 8,46 %. Šī summa pārsniedz 1,5 % no Lejassilēzijas, Opoles, Silēzijas un Lubušas vojevodistes vidējā svērtā reģionālā IKP.

(5) ESSF finansiālā pabalsta summas aprēķins balstās uz kopējiem tiešajiem zaudējumiem. Finansiālo pabalstu var izmantot tikai ESSF regulas 3. pantā uzskaitītajiem būtiskajiem ārkārtas un atjaunošanas pasākumiem.

(6) Polija nelūdza izmaksāt avansu saskaņā ar ESSF regulas 4.a pantu.

(7) No 2024. gada 11. līdz 16. septembrim Polijas dienvidrietumus skāra spēcīgs lietus, kas izraisīja vairāku upju pārplūšanu. Visvairāk skartās vojevodistes bija Lejassilēzijas, Opoles, Silēzijas un Lubušas vojevodiste. Rezultātā applūda gandrīz 10 600 dzīvojamo ēku un vairāk nekā 2000 lauku saimniecību ēku. Katastrofa tieši skāra vairāk nekā 200 000 cilvēku. Daudzi uzņēmumi bija spiesti uz laiku pārtraukt vai būtiski samazināt savu darbību, kas radīja ievērojamus finansiālus zaudējumus.

(8) Polijas iestādes lūdza palīdzību no Eiropas Savienības civilās aizsardzības mehānisma. Vajadzības ietvēra dezinfekcijas līdzekļus, mitruma aizvadītājus, gumijas zābakus, cimdus un vakcīnas. Palīdzība tika saņemta no Beļģijas, Dānijas, Vācijas, Lietuvas, Slovēnijas, Zviedrijas, Austrijas.

(9) Polijas lēstās attiecināmās pasākumu izmaksas saskaņā ar ESSF regulas 3. panta 2. punktu ir 2755,2 miljoni EUR, un tā šīs izmaksas norādīja dalījumā pa pasākumu veidiem. Lielākā daļa izmaksu par ārkārtas pasākumiem, konkrēti, 2721,3 miljoni EUR, attiecas uz enerģētikas, ūdensapgādes, notekūdeņu, telekomunikāciju, transporta, veselības aprūpes un izglītības infrastruktūras un iekārtu atjaunošanu darba kārtībā. Otrā lielākā izmaksu daļa attiecas uz katastrofas skarto teritoriju sakopšanas izmaksām 19,8 miljonu EUR apmērā. Trešā lielākā izmaksu daļa ir saistīta ar pagaidu izmitināšanas un glābšanas pakalpojumu izmaksām 14,2 miljonu EUR apmērā.

(10) Direktīva 2007/60/EK[3] Polijā ir pilnībā transponēta.

(11) Pieteikuma iesniegšanas laikā Polijai netika piemērota pārkāpuma procedūra saistībā ar Savienības tiesību aktiem par katastrofas veidu.

(12) Polijas iestādes norādīja, ka apdrošinātās izmaksas tika izslēgtas no attiecināmajām izmaksām.

2.3. Čehija – liela dabas katastrofa: plūdi 2024. gada septembrī

(1) Čehija 2024. gada 4. decembrī iesniedza pieteikumu finansiālā pabalsta saņemšanai no ESSF, lai finansētu ārkārtas un atjaunošanas darbus pēc 2024. gada septembrī notikušajiem plūdiem. Čehija 2025. gada 4. aprīlī iesniedza papildu skaidrojumus par datiem un informāciju, kas sniegta ESSF pieteikumā.

(2) Pēc pirmajiem katastrofas izraisītajiem postījumiem, kas tika reģistrēti 2024. gada 12. septembrī, Čehija 12 nedēļu termiņa laikā iesniedza pieteikumu ESSF pabalstam. Pieteikumā ir ietverta visa informācija, kas nepieciešama saskaņā ar ESSF regulas 4. pantu.

(3) Šī ir dabas katastrofa, un tāpēc tā ietilpst ESSF piemērošanas jomā.

[3] Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2007/60/EK (2007. gada 23. oktobris) par plūdu riska novērtējumu un pārvaldību (“Plūdu direktīva”).

(4) Čehijas iestādes lēš, ka katastrofas radītie kopējie tiešie zaudējumi ir 2,82 miljardi EUR. Šī summa pārsniedz Čehijai noteikto "lielas dabas katastrofas" robežvērtību 0,6 % apmērā no tās nacionālā kopienākuma, kas 2024. gadā bija 1,58 miljardi EUR. Tāpēc saskaņā ar ESSF regulas 2. panta 2. punktu šī katastrofa ir uzskatāma par "lielu dabas katastrofu".

(5) ESSF finansiālā pabalsta summas aprēķins balstās uz kopējiem tiešajiem zaudējumiem. Finansiālo pabalstu var izmantot tikai ESSF regulas 3. pantā uzskaitītajiem būtiskajiem ārkārtas un atjaunošanas pasākumiem.

(6) Čehija nelūdza izmaksāt avansu par pabalstu saskaņā ar ESSF regulas 4.a pantu.

(7) No 2024. gada 12. līdz 17. septembrim visu valsti skāra ļoti spēcīgi vēji un spēcīgas lietusgāzes, kas izraisīja plūdus. Visvairāk skartie apgabali bija Morāvijas-Silēzijas un Olomoucas apgabals. Tika iznīcinātas vai bojātas neskaitāmas mājas un aptuveni 1000 autoceļu un dzelzceļa tiltu, kā arī 2000 km autoceļu un dzelzceļa līniju. Applūda vairāk nekā 350 skolas. Vairāk nekā 250 000 mājsaimniecību palika bez elektrības, apkures un dzeramā ūdens. Rezultātā bija jāevakuē vairāk nekā 13 000 cilvēku, kā arī vairākas slimnīcas. Plūdos gāja bojā astoņi cilvēki.

(8) Čehijas iestādes nelūdza palīdzību no Eiropas Savienības civilās aizsardzības mehānisma.

(9) Čehijas lēstās attiecināmās pasākumu izmaksas saskaņā ar ESSF regulas 3. panta 2. punktu ir 1699,5 miljoni EUR, un tā šīs izmaksas norādīja dalījumā pa pasākumu veidiem. Lielākā izmaksu daļa ir saistīta ar infrastruktūras un iekārtu darba kārtības atjaunošanu enerģētikas, ūdens, notekūdeņu, telekomunikāciju, transporta, veselības aprūpes un izglītības jomā, sasniedzot 1583,9 miljonus EUR. Otrā lielākā izmaksu daļa ir saistīta ar pagaidu izmitināšanas un glābšanas pakalpojumu izmaksām 80 miljonu EUR apmērā. Trešā lielākā izmaksu daļa jeb 33,3 miljoni EUR attiecas uz katastrofas skarto zonu sakopšanu. Ceturtā lielākā daļa no ārkārtas pasākumu izmaksām (vairāk nekā 2,4 miljoni EUR) ir saistītas ar preventīvās infrastruktūras nodrošināšanu un kultūras mantojuma aizsardzības pasākumiem.

(10) Čehijā Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2007/60/EK tika transponēta galvenokārt ar grozīto Likumu Nr. 254/2001 *Coll.* par ūdens resursiem. Jautājums par aizsardzību pret plūdiem ir aplūkots šā likuma IX sadaļā.

(11) Pieteikuma iesniegšanas laikā Čehijai netika piemērota pārkāpuma procedūra saistībā ar Savienības tiesību aktiem par katastrofas veidu.

(12) Čehijas iestādes nenorādīja nekādu attiecināmo izmaksu apdrošināšanu.

2.4. Slovākija – dabas katastrofa kaimiņos esošā valstī: plūdi 2024. gada septembrī

(1) Slovākija 2024. gada 7. decembrī iesniedza pieteikumu finansiālā pabalsta saņemšanai no ESSF, lai finansētu ārkārtas un atjaunošanas darbus pēc 2024. gada septembrī notikušajiem plūdiem.

(2) Pēc pirmajiem katastrofas izraisītajiem postījumiem, kas tika reģistrēti 2024. gada 15. septembrī, Slovākija 12 nedēļu termiņa laikā iesniedza pieteikumu ESSF pabalstam. Pieteikumā ir ietverta visa informācija, kas nepieciešama saskaņā ar ESSF regulas 4. pantu.

(3) Šī ir dabas katastrofa, un tāpēc tā ietilpst ESSF piemērošanas jomā.

(4) Slovākijas iestādes iesniedza pieteikumu saskaņā ar "kaimiņos esošas valsts dabas katastrofas" kritēriju, kā paredzēts ESSF regulas 2. panta 4. punktā, kurā noteikts, ka ESSF palīdzību saistībā ar dabas katastrofu uz pabalstu tiesīgajā valstī var izmantot arī saistībā ar jebkuru lielu dabas katastrofu kaimiņos esošā uz pabalstu tiesīgā valstī. Slovākija lēš, ka katastrofas radītie kopējie tiešie zaudējumi ir 84,3 miljoni EUR. Šī summa veido 0,07 % no Slovākijas nacionālā kopienākuma (NKI) 2022. gadā. Tā kā tā pati dabas katastrofa Čehijā ir kvalificējama kā "liela dabas katastrofa", Slovākijas pieteikums ir tiesīgs uz ESSF pabalstu, tam nenosakot konkrētu robežvērtību.

(5) ESSF finansiālā pabalsta summas aprēķins balstās uz kopējiem tiešajiem zaudējumiem. Finansiālo pabalstu var izmantot tikai ESSF regulas 3. pantā uzskaitītajiem būtiskajiem ārkārtas un atjaunošanas pasākumiem.

(6) Slovākija nelūdza izmaksāt avansu saskaņā ar ESSF regulas 4.a pantu.

(7) 2024. gada 15. septembrī Slovākiju skāra lieli plūdi, jo īpaši Bratislavā un apkārtējos reģionos. Gan Donavas, gan Moravas upē ūdens līmenis ievērojami paaugstinājās, un dažās vietās tas atkārtojas vairāk nekā 100 gados. Kopējais nokrišņu daudzums Zahorī reģionā sasniedza līdz 400 mm, pastiprinot sekas. Visnozīmīgāko kaitējumu nodarīja mazākās upes, kurās tika pārrauti aizsargdambji, tādējādi pastiprinot plūdus un izraisot postījumus gan lauku, gan pilsētu teritorijās. Smagi tika skarti autoceļi, tilti un cita kritiskā infrastruktūra, tādējādi apgrūtinot ārkārtas reaģēšanas centienus.

(8) Slovākijas iestādes nelūdza palīdzību no Eiropas Savienības civilās aizsardzības mehānisma.

(9) Slovākijas lēstās attiecināmās pasākumu izmaksas saskaņā ar ESSF regulas 3. panta 2. punktu ir 3,7 miljoni EUR, un tā šīs izmaksas norādīja dalījumā pa pasākumu veidiem. Lielākā daļa no ārkārtas pasākumu izmaksām attiecas uz katastrofas skarto teritoriju sakopšanas izmaksām 2,3 miljonu EUR apmērā. Otrā lielākā izmaksu daļa ir saistīta ar infrastruktūras un iekārtu darba kārtības atjaunošanu enerģētikas, ūdensapgādes, notekūdeņu un transporta jomā, sasniedzot 1,4 miljonus EUR.

(10) Slovākija transponēja Direktīvu 2007/60/EK[4] savos tiesību aktos ar Likumu Nr. 7/2010 *Coll*.

(11) Pieteikuma iesniegšanas laikā Slovākijai netika piemērota pārkāpuma procedūra saistībā ar Savienības tiesību aktiem par katastrofas veidu.

(12) Slovākijas iestādes norādīja, ka apdrošināšanas izmaksas tika izslēgtas no attiecināmajām izmaksām.

2.5. Moldova – reģionāla mēroga dabas katastrofa: plūdi 2024. gada septembrī

(1) Moldova 2024. gada 5. decembrī iesniedza pieteikumu finansiālā pabalsta saņemšanai no ESSF, lai finansētu ārkārtas un atjaunošanas darbus pēc 2024. gada septembrī notikušajiem plūdiem.

(2) Pēc pirmajiem katastrofas izraisītajiem postījumiem, kas tika reģistrēti 2024. gada 14. septembrī, Moldova 12 nedēļu termiņa laikā iesniedza pieteikumu ESSF pabalstam. Pieteikumā ir ietverta visa informācija, kas nepieciešama saskaņā ar ESSF regulas 4. pantu.

[4] Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2007/60/EK (2007. gada 23. oktobris) par plūdu riska novērtējumu un pārvaldību ("Plūdu direktīva").

(3) Šī ir dabas katastrofa, un tāpēc tā ietilpst ESSF piemērošanas jomā.

(4) Moldovas iestādes iesniedza pieteikumu saskaņā ar ESSF regulas 2. panta 3. punktā noteikto kritēriju "reģionāla dabas katastrofa", tas ir, dabas katastrofa, kas uz pabalstu tiesīgas valsts *NUTS* 2. līmeņa reģionā rada tiešus zaudējumus, kuri pārsniedz 1,5 % no minētā reģiona iekšzemes kopprodukta (IKP). Moldovas iestādes lēš, ka katastrofas radītie kopējie tiešie zaudējumi ir 7,8 miljoni EUR. Saskaņā ar ESSF regulu, ja dabas katastrofa skar vairākus reģionus *NUTS* 2. līmenī, robežvērtību piemēro minēto reģionu vidējam svērtajam IKP, ko aprēķina, ņemot vērā katra reģiona zaudējumu daļu no kopējiem zaudējumiem. Tiešie zaudējumi, kas izteikti procentos no kopējā svērtā reģionālā IKP Moldovas centrālajā un Moldovas dienvidu *NUTS* 2. līmeņa reģionā, ir 51,74 %. Šī summa pārsniedz 1,5 % no vidējā svērtā reģionālā IKP Moldovas centrālajā un Moldovas dienvidu reģionā.

(5) ESSF finansiālā pabalsta summas aprēķins balstās uz kopējiem tiešajiem zaudējumiem. Finansiālo pabalstu var izmantot tikai ESSF regulas 3. pantā uzskaitītajiem būtiskajiem ārkārtas un atjaunošanas pasākumiem.

(6) Moldova ir valsts, kas piedalās pievienošanās sarunās ar Savienību un tādējādi ir tiesīga saņemt palīdzību no ESSF. Tomēr, tā kā tā nav dalībvalsts, tā nevar pretendēt uz avansa maksājumu saskaņā ar ESSF regulas 4.a pantu.

(7) No 2024. gada 14. līdz 16. septembrim lietusgāzes un no tām izrietošie plūdi skāra šādus Moldovas apgabalus: *Cantemir, Hincesti, Leova, Straseni, Floresti* un *Telenesti*. Katastrofa skāra vairāk nekā 200 000 cilvēku. Plūdi iznīcināja vai sabojāja 20 tiltus, astoņas izglītības iestādes un vairākas sabiedriskās ēkas. Applūda neskaitāmas mājas un pagrabi, un bija jāglābj vairāk nekā 60 cilvēki.

(8) Moldovas iestādes nelūdza palīdzību no Eiropas Savienības civilās aizsardzības mehānisma.

(9) Moldovas lēstās attiecināmās pasākumu izmaksas saskaņā ar ESSF regulas 3. panta 2. punktu ir 7,2 miljoni EUR, un tā šīs izmaksas norādīja dalījumā pa pasākumu veidiem. Gandrīz visas ārkārtas pasākumu izmaksas attiecas uz infrastruktūras un iekārtu atjaunošanu darba kārtībā transporta un izglītības jomā.

(10) Direktīva 2007/60/EK[5] Moldovā ir daļēji transponēta.

(11) Moldovas iestādes norādīja, ka apdrošinātās izmaksas tika izslēgtas no attiecināmajām izmaksām.

2.6. Bosnija un Hercegovina — liela dabas katastrofa: plūdi 2024. gada septembrī

(1) Bosnija un Hercegovina 2024. gada 27. decembrī iesniedza pieteikumu finansiālā pabalsta saņemšanai no ESSF, lai finansētu ārkārtas un atjaunošanas darbus pēc 2024. gada septembrī notikušajiem plūdiem.

(2) Pēc pirmajiem katastrofas izraisītajiem postījumiem, kas tika reģistrēti 2024. gada 4. oktobrī, Bosnija un Hercegovina 12 nedēļu termiņa laikā iesniedza pieteikumu ESSF pabalstam. Pieteikumā ir ietverta visa informācija, kas nepieciešama saskaņā ar ESSF regulas 4. pantu.

(3) Šī ir dabas katastrofa, un tāpēc tā ietilpst ESSF piemērošanas jomā.

[5] Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2007/60/EK (2007. gada 23. oktobris) par plūdu riska novērtējumu un pārvaldību ("Plūdu direktīva").

(4) Bosnijas un Hercegovinas iestādes lēš, ka katastrofas radītie kopējie tiešie zaudējumi ir 841,85 miljoni EUR. Šī summa pārsniedz Bosnijai un Hercegovinai noteikto "lielas dabas katastrofas" robežvērtību 0,6 % apmērā no tās nacionālā kopienākuma, kas 2024. gadā bija 138,33 miljoni EUR. Tāpēc saskaņā ar ESSF regulas 2. panta 2. punktu šī katastrofa ir uzskatāma par "lielu dabas katastrofu".

(5) ESSF finansiālā pabalsta summas aprēķins balstās uz kopējiem tiešajiem zaudējumiem. Finansiālo pabalstu var izmantot tikai ESSF regulas 3. pantā uzskaitītajiem būtiskajiem ārkārtas un atjaunošanas pasākumiem.

(6) Bosnija un Hercegovina ir valsts, kas piedalās pievienošanās sarunās ar Savienību un tādējādi ir tiesīga saņemt palīdzību no ESSF. Tomēr, tā kā tā nav dalībvalsts, tā nevar pretendēt uz avansa maksājumu saskaņā ar ESSF regulas 4.a pantu.

(7) No 2024. gada 3. līdz 17. oktobrim Bosniju un Hercegovinu skāra spēcīgas lietusgāzes, kas izraisīja katastrofālus pēkšņus plūdus, zemes nogruvumus un plūdus valsts centrālajā, dienvidu un rietumu daļā. Visvairāk skartās županijas bija Hercegovina-Neretva, Centrālā Bosnija, Zenica-Doboja un 10. županija. Papildus elektroapgādes pārtraukumiem, kas ilga vairākas dienas, un fiksētās līnijas un mobilo tālruņu pakalpojumu traucējumiem bija arī pilnīgs autotransporta un dzelzceļa transporta pārrāvums. Tas radīja smagus fiziskus un finansiālus zaudējumus dzīvojamām un komerciālām ēkām, kā arī transporta, ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmai. Plūdos bojā gāja 27 cilvēki un 22 cilvēki tika ievainoti. Daudzas ģimenes bija spiestas pamest mājas un tika izmitinātas pagaidu patversmēs.

(8) Bosnijas un Hercegovinas iestādes 2024. gada 5. oktobrī lūdza palīdzību no Eiropas Savienības civilās aizsardzības mehānisma. Kopumā uz lūgumu atsaucās astoņas dalībvalstis un piecas iesaistītās valstis.

(9) Bosnijas un Hercegovinas lēstās attiecināmās pasākumu izmaksas saskaņā ar ESSF regulas 3. panta 2. punktu ir 792,15 miljoni EUR, un tā šīs izmaksas norādīja dalījumā pa pasākumu veidiem. Lielākā izmaksu daļa ir saistīta ar infrastruktūras un iekārtu darba kārtības atjaunošanu enerģētikas, ūdens, notekūdeņu, telekomunikāciju, transporta, veselības aprūpes un izglītības jomā, sasniedzot 782,93 miljonus EUR. Otrā lielākā izmaksu daļa ir saistīta ar pagaidu izmitināšanas un glābšanas pakalpojumu izmaksām 5,68 miljonu EUR apmērā. Trešā lielākā izmaksu daļa jeb 3,45 miljoni EUR attiecas uz katastrofas skarto zonu sakopšanu. Ceturtā lielākā daļa no ārkārtas pasākumu izmaksām (vairāk nekā 82,41 tūkstotis EUR) ir saistītas ar preventīvās infrastruktūras nodrošināšanu un kultūras mantojuma aizsardzības pasākumiem.

(10) Bosnijā un Hercegovinā pašlaik notiek Direktīvas 2007/60/EK transponēšana.

(11) Bosnijas un Hercegovinas iestādes norādīja, ka apdrošinātās izmaksas tika izslēgtas no attiecināmajām izmaksām.

2.7. Secinājums

Ņemot vērā iepriekš izklāstītos apsvērumus un iesniegtās informācijas novērtējumu, Komisija secina, ka Austrijas, Polijas, Čehijas, Slovākijas, Moldovas un Bosnijas un Hercegovinas iesniegtajos pieteikumos minētās katastrofas atbilst ESSF regulā izklāstītajiem nosacījumiem ESSF izmantošanai.

3. FINANSĒJUMS

Ar Padomes 2020. gada 17. decembra Regulu (ES, Euratom) 2020/2093, ar ko nosaka daudzgadu finanšu shēmu 2021.–2027. gadam[6] (turpmāk "DFS regula"), ir atļauts izmantot ESSF saistībā ar rezervi solidaritātei un palīdzībai ārkārtas gadījumos (*SEAR*). 2020. gada 16. decembra Iestāžu nolīguma starp Eiropas Parlamentu, Padomi un Komisiju par budžeta disciplīnu, sadarbību budžeta jautājumos un pareizu finanšu pārvaldību[7] (Iestāžu nolīgums), kā arī par jauniem pašu resursiem, tostarp par ceļvedi jaunu pašu resursu ieviešanai, 10. punktā ir noteikta kārtība ESSF izmantošanai saistībā ar *SEAR*.

Tā kā solidaritāte bija galvenais ESSF izveides pamatojums, Komisija uzskata, ka atbalstam būtu jābūt progresīvam. Attiecīgi zaudējumu daļai, kas pārsniedz **"lielas dabas katastrofas"** robežvērtību ESSF izmantošanai (t. i., 0,6 % no NKI vai 3 miljardus EUR 2011. gada cenās, ņemot vērā mazāko summu; sk. ESSF regulas 2. panta 2. punktu), būtu jāpiemēro lielāka atbalsta intensitāte nekā zaudējumu daļai, kas ir mazāka par šo robežvērtību. Tas nozīmē, ka atbalsta summu valstij, ko skārusi katastrofa, kura atbilst "lielas dabas katastrofas" nosacījumiem, aprēķina, saskaitot divas summas: 2,5 % no kopējiem tiešajiem zaudējumiem, kas nepārsniedz robežvērtību, un 6 % no tās kopējo tiešo zaudējumu daļas, kas pārsniedz robežvērtību.

Likme, ko piemēro, lai noteiktu tā atbalsta summas attiecībā uz **"reģionālām dabas katastrofām"**, kurš ir mazāks par valsts robežvērtību, ir 2,5 % no kopējiem tiešajiem zaudējumiem. Ja pieteikums par ESSF palīdzību tiek iesniegts, pamatojoties uz "**kaimiņvalsts**" kritēriju, nepastāv noteikta robežvērtība attiecībā uz ciestajiem kopējiem tiešajiem zaudējumiem. Likme, ko izmantoja, lai noteiktu atbalsta summu par katastrofu saskaņā ar "kaimiņvalsts" kritēriju, ir tāda pati kā "reģionālas katastrofas" gadījumā, t. i., 2,5 % no kopējiem tiešajiem zaudējumiem. ESSF pabalsts nedrīkst pārsniegt lēstās attiecināmo darbību kopējās izmaksas.

Atbalsta aprēķināšanas metodika ir izklāstīta 2002.–2003. gada pārskatā par ESSF, un to apstiprināja Padome un Eiropas Parlaments.

Tāpēc Komisija ierosina, ka budžeta lēmējinstitūcija piešķir šādas summas:

Katastrofa	*Kopējie tiešie zaudējumi (EUR)*	*Katastrofai piemērojamā robežvērtība (EUR)*	*2,5 % no kopējiem tiešiem zaudējumiem (līdz robežvērtībai lielām katastrofām) (EUR)*	*6 % no tiešajiem zaudējumiem virs lielai katastrofai noteiktās robežvērtības (EUR)*	*2,5 % no kopējiem tiešajiem zaudējumiem*	*Ierosinātais kopējais atbalsta apjoms (EUR)*	*Izmaksātais avanss (EUR)*	*Izmaksājamā starpība (EUR)*
Austrija – plūdi (katastrofa kaimiņos)	*1 711 563 002*	*Neattiecas*	*Neattiecas*	*Neattiecas*	*42 789 075*	*42 789 075*	*10 663 587*	*32 125 488*
Polija – plūdi (reģionāla katastrofa)	*3 039 957 574*	*538 909 893*	*Neattiecas*	*Neattiecas*	*75 998 939*	*75 998 939*	*Neattiecas*	*75 998 939*
Čehija (liela katastrofa)	*2 821 143 019*	*1 579 680 000*	*39 492 000*	*74 487 781*	*Neattiecas*	*113 979 781*	*Neattiecas*	*113 979 781*

[6] OV L 433I, 22.12.2020., 11. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2093/oj.

[7] OV L 433I, 22.12.2020., 28. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2020/1222/oj.

Slovākija – plūdi (katastrofa kaimiņos)	*84 327 482*	*Neattiecas*	*Neattiecas*	*Neattiecas*	*2 108 187*	*2 108 187*	*Neattiecas*	*2 108 187*
Moldova – plūdi (reģionāla katastrofa)	*7 807 840*	*226 331*	*Neattiecas*	*Neattiecas*	*195 196*	*195 196*	*Neattiecas*	*195 196*
Bosnija un Hercegovina – plūdi (liela katastrofa)	*841 851 670*	*138 325 000*	*3 458 125*	*42 211 600*	*Neattiecas*	*45 669 725*	*Neattiecas*	*45 669 725*
					KOPĀ	*280 740 903*	*10 663 587*	*270 077 316*

Ar Padomes 2024. gada 29. februāra Regulu (ES, Euratom) 2024/765[8], ar kuru groza Regulu (ES, Euratom) 2020/2093, ar ko nosaka daudzgadu finanšu shēmu 2021.–2027. gadam, rezerve solidaritātei un palīdzībai ārkārtas gadījumos (*SEAR*) tika sadalīta divos atsevišķos instrumentos: Eiropas Solidaritātes rezervē un rezervē palīdzībai ārkārtas gadījumos. Eiropas Solidaritātes rezervi, kuras maksimālā gada summa ir 1016 miljoni EUR (2018. gada cenās, kas atbilst 1167,1 miljonam EUR 2025. gada cenās), izmanto palīdzībai ārkārtas situācijās, uz kurām attiecas ESSF.

Saskaņā ar ESSF regulas 3. panta 7. punktu un grozītās DFS regulas 9. panta 2. punkta otro daļu katra gada 1. oktobrī jādara pieejami vismaz 25 % no ESSF gada piešķīruma (291,8 miljoni EUR 2025. gadā).

Turklāt saskaņā ar ESSF regulas 4.a panta 4. punktu summa 50 000 000 EUR apmērā jau ir iekļauta ES 2025. gada vispārējā budžetā (saistību un maksājumu apropriācijās) iespējamiem avansa maksājumiem.

Visbeidzot, saskaņā ar DFS regulas 9. panta 2. punktu līdzekļus, kas paliek neizmantoti n gadā, var izmantot līdz n+1 gadam. Tāpēc no 2024. gada tika pārnesta summa 194,3 miljonu EUR apmērā.

Tāpēc maksimālā summa, ko ESSF var izmantot šajā posmā, ir 908,95 miljoni EUR (izņemot avansu rezervi un summu, kas būs pieejama 1. oktobrī). Pēc šīs izmantošanas 980,64 miljoni EUR būs pieejami turpmākai izmantošanai.

Summa, kas 2025. gadā pieejama no ESSF (EUR):	
Kopējais ESSF 2025. gada piešķīrums (tai skaitā 1. oktobra maksājums)	1 167 064 638
No 2024. gada pārnestā summa (tai skaitā neizmantotie avansi) (+)	194 316 161
Avansa maksājumiem rezervētās apropriācijas (-)	50 000 000
Summa, kas jau izmantota avansiem Spānijai un Austrijai (-)	110 663 587
Summa, kas pieejama tikai pēc 1. oktobra (-)	291 766 160
Kopējā pašlaik pieejamā summa (izņemot avansu rezervi un 1. oktobra maksājumu)	908 951 052
Summa, kas ierosināta izmantošanai saskaņā ar pašreizējo izmantošanas lēmumu (tikai maksājamā starpība)	270 077 316
Atlikusī summa turpmākiem pieteikumiem (tai skaitā avansiem un 1. oktobra maksājumam)	980 639 896

[8] Padomes Regula (ES, Euratom) 2024/765 (2024. gada 29. februāris), ar kuru groza Regulu (ES, Euratom) 2020/2093, ar ko nosaka daudzgadu finanšu shēmu 2021.–2027. gadam (OV L, 2024/765, 29.2.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/765/oj).

2025/0138 (BUD)

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES LĒMUMS

par Eiropas Savienības Solidaritātes fonda izmantošanu, lai sniegtu palīdzību Austrijai, Polijai, Čehijai, Slovākijai un Moldovai saistībā ar plūdiem 2024. gada septembrī un Bosnijai un Hercegovinai saistībā ar plūdiem 2024. gada oktobrī

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Padomes Regulu (EK) Nr. 2012/2002 (2002. gada 11. novembris), ar ko izveido Eiropas Savienības Solidaritātes fondu[9], un jo īpaši tās 4. panta 3. punktu,

ņemot vērā 2020. gada 16. decembra Iestāžu nolīgumu starp Eiropas Parlamentu, Eiropas Savienības Padomi un Eiropas Komisiju par budžeta disciplīnu, sadarbību budžeta jautājumos un pareizu finanšu pārvaldību, kā arī par jauniem pašu resursiem, tostarp par ceļvedi jaunu pašu resursu ieviešanai[10], un jo īpaši tā 10. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

tā kā:

(1) Eiropas Savienības Solidaritātes fonda (“Fonds”) mērķis ir ļaut Savienībai ātri, efektīvi un elastīgi reaģēt uz ārkārtas situācijām, lai demonstrētu solidaritāti ar to reģionu iedzīvotājiem, kurus ir piemeklējušas lielas vai reģionālas dabas katastrofas vai liela mēroga sabiedrības veselības ārkārtas situācijas.

(2) Fonds nedrīkst pārsniegt Padomes Regulas (ES, Euratom) 2020/2093[11] 9. pantā noteiktos maksimālos apjomus.

(3) Austrija 2024. gada 29. novembrī iesniedza pieteikumu Fonda izmantošanai pēc plūdiem 2024. gada septembrī.

(4) Polija 2024. gada 29. novembrī iesniedza pieteikumu Fonda izmantošanai pēc plūdiem 2024. gada septembrī.

(5) Čehija 2024. gada 4. decembrī iesniedza pieteikumu Fonda izmantošanai pēc plūdiem 2024. gada septembrī.

(6) Slovākija 2024. gada 7. decembrī iesniedza pieteikumu Fonda izmantošanai pēc plūdiem 2024. gada septembrī.

(7) Moldova 2024. gada 5. decembrī iesniedza pieteikumu Fonda izmantošanai pēc plūdiem 2024. gada septembrī.

---

9 OV L 311, 14.11.2002., 3. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2002/2012/oj.

10 OV L 433I, 22.12.2020., 28. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2020/1222/oj.

11 Padomes Regula (ES, Euratom) 2020/2093 (2020. gada 17. decembris), ar ko nosaka daudzgadu finanšu shēmu 2021.–2027. gadam (OV L 433I, 22.12.2020., 11. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2093/oj).

(8) Bosnija un Hercegovina 2024. gada 27. decembrī iesniedza pieteikumu Fonda izmantošanai pēc plūdiem 2024. gada oktobrī.

(9) Minētie pieteikumi atbilst Regulas (EK) Nr. 2012/2002 4. pantā izklāstītajiem nosacījumiem finansiālā pabalsta sniegšanai no Fonda.

(10) Tāpēc Fonds būtu jāizmanto, lai sniegtu finansiālu pabalstu Austrijai, Polijai, Čehijai, Slovākijai, Moldovai un Bosnijai un Hercegovinai.

(11) Lai pēc iespējas saīsinātu laiku līdz Fonda izmantošanai, šis lēmums būtu jāpiemēro no tā pieņemšanas dienas,

IR PIEŅĒMUŠI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Savienības vispārējā budžeta ietvaros no Eiropas Savienības Solidaritātes fonda sakarā ar turpmāk minētajām dabas katastrofām saistību un maksājumu apropriācijas izmanto šādi:

(a) summu 42 789 075 EUR apmērā piešķir Austrijai saistībā ar plūdiem 2024. gada septembrī;

(b) summu 75 998 939 EUR apmērā piešķir Polijai saistībā ar plūdiem 2024. gada septembrī;

(c) summu 113 979 781 EUR apmērā piešķir Čehijai saistībā ar plūdiem 2024. gada septembrī;

(d) summu 2 108 187 EUR apmērā piešķir Slovākijai saistībā ar plūdiem 2024. gada septembrī;

(e) summu 195 196 EUR apmērā piešķir Moldovai saistībā ar plūdiem 2024. gada septembrī;

(f) summu 45 669 725 EUR apmērā piešķir Bosnijai un Hercegovinai saistībā ar plūdiem 2024. gada oktobrī.

2. pants

Šis lēmums stājas spēkā dienā, kad to publicē *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī.*

To piemēro no [*lēmuma pieņemšanas datums*][*].

Briselē,

Eiropas Parlamenta vārdā –	*Padomes vārdā –*
priekšsēdētāja	*priekšsēdētājs*

[*] Datumu ieraksta Parlaments pirms publicēšanas OV.